

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13 i 89/16) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA - OPŠTI IZBORI 2018. GODINE **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 03-07-6-325/19
Sarajevo, 15. oktobar 2020. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE	6
5.1 NALAZI	6
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 6. stav (2), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u 2018. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:¹

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	124.474,88	6,01
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	33.148,44	1,60
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	6.500,00	0,31
4.	Prihodi od imovine (3-c)	159,91	0,01
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	13.408,00	0,63
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.888.566,77	90,98
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	2.061.449,56	99,54
II	Ostali prihodi i drugo	1.515,36	0,46
	Izvori finansiranja (I+II)	2.071.068,12	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.327.419,04 KM.²

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HDZ BiH.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je, Rješenjem broj: R-I-23/90 od 06.09.1990. godine, upisana u registar Višeg suda u Sarajevu. Politička stranka je 2001. godine promijenila sjedište, pa je Rješenjem broj: R-1/2001 od 03.09.2001. godine, te izmjenama rješenja od 26.02.2002. godine, 28.05.2003. godine, 23.06.2005. godine i rješenjem broj: R/1-09 od 01.10.2009. godine upisana u registar kod Općinskog suda u Mostaru.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Kneza Domagoja bb.

¹ Podaci iz izmjenjenog obrasca 3 (izvori finansiranja) koje je stranka dostavila uz očitovanje dana 05.05.2020. godine, a obrasce korigovane u elektronskoj aplikaciji je dostavila dana 18.09.2020. godine.

² Podaci iz izmjenjenog obrasca 4 (rashodi političke stranke) koje je stranka dostavila uz očitovanje dana 05.05.2020. godine, a obrasce korigovane u elektronskoj aplikaciji je dostavila dana 18.09.2020. godine.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Dragan Čović, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2018. godinu je Marica Jurić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice BiH čine:

- Središnji ured HDZ BiH Mostar,
- 9 kantonalnih/županijskih odbora HDZ BiH,
- Gradski odbor HDZ BiH Mostar i Gradski odbor HDZ BiH Široki Brijeg,
- 61 općinski odbor HDZ BiH i
- Zajednica žena "Kraljica Katarina Kosača".

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj za 2018. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Opštih izbora, održanih u oktobru 2018. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Središnjica HDZ BiH Mostar,
- Kantonalni/županijski odbor Hrvatske demokratske zajednice BiH Srednjobosanski Busovača,
- Općinski odbor Hrvatske demokratske zajednice BiH Livno.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine u periodu od 2004. do 2017. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da priloge fizičkih i pravnih lica prima isključivo na transakcijski račun Centrale stranke, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi tačne evidencije o prihodima, rahodima i obavezama stranke i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2018. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije postupila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka³.

Hrvatska demokratska zajednica BiH je dostavila Program utroška sredstava za 2018. godinu u kojem je predvidjela ukupne troškove u iznosu od 2.056.000,00 KM. Uvidom u finansijski izvještaj stranke utvrđeno je da je stranka u 2018. godini ostvarila ukupne rashode u iznosu od 2.326.943,80 KM.

Revizijom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva u iznosu od 405.781,78 KM utrošila mimo svog finansijskog plana rashoda, odnosno programa utroška sredstava za 2018. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirala *Troškove kampanje* u 2018. godini u iznosu od 340.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 562.457,36 KM, što je za 222.457,36 KM više od planiranog iznosa.
- *Troškove reprezentacije* stranka je planirala u iznosu od 140.000,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 179.112,13 KM, čime je iste prekoračila za iznos od 39.112,13 KM.
- Stranka je *Troškove stručnog obrazovanja i intelektualnih usluga* prekoračila za 49.659,74 KM u odnosu na planirane troškove. U planu je *Troškove stručnog obrazovanja i intelektualnih usluga* predvidjela u iznosu od 85.000,00 KM, dok je iste ostvarila u iznosu od 134.659,74 KM.

Na isti način, stranka je *Ostale rashode* za 44.809,21 KM i *Humanitarne rashode* za 49.743,34 KM ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane rashode.

b) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je prekršila odredbu člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizijom finansijskih izvještaja je utvrđeno da prilozi OO Jajce od pravnih lica u iznosu od 500,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Središnjeg ureda stranke, čime su prekršene odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu sa odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke⁴.

c) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizijom finansijskih izvještaja utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica BiH nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima i rashodima, niti je godišnji finansijski izvještaj popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁵.

³ U skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog Zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

⁴ U skladu sa odredbama iz člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članarinu i dobrovoljne priloge ovlašteno lice u u političkoj stranci uplaćuje na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

⁵ U skladu sa odredbom člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima. U skladu sa odredbom iz člana 12. stav (1) Zakona dužna je uspostaviti evidencije o svim prihodima i rashodima, dok je u skladu sa odredbom iz člana 12. stav (4) dužna podnositi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

(1) Pregledom dokumentacije utvrđeno je da stranka nije uspostavila pravovremene evidencije u poslovnim knjigama.

Uvidom u finansijsku dokumentaciju i poslovne knjige stranke, utvrđeno je da je stranka ostvarila nenovčane donacije po osnovu besplatnog nastupa izvođača na predizbornim skupovima u Posušju i Vitezu u iznosu od 400,00 KM, a iste nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama u 2018. godini.

(2) Služba za reviziju je utvrdila da je stranka zbog neblagovremenih evidencija iskazala pogrešne podatke o rashodima u obrascima finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

- Hrvatska demokratska zajednica BiH je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala i u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora za OO HDZ BiH Grude u većem iznosu za 1.439,16 KM.

- Tokom obavljanja revizije, a na osnovu finansijske dokumentacije utvrđeno je da OO HDZ BiH Livno nema tačne podatke o svojim troškovima i obavezama, jer dio svojih troškova ovaj odbor nije evidentirao u trenutku kada su nastali, odnosno evidentirao je fakture u trenutku plaćanja.

OO HDZ BiH Livno je dio svojih troškova iz 2016. godine platio i evidentirao u 2018. godini, te iste iskazao u finansijskom izvještaju u obrascu 4.1 u iznosu od 19.920,46 KM kao ostale rashode.

(3) Općinski odbor HDZ BiH Livno isplatio je sredstva u svrhu plaćanja troškova goriva putem blagajne u iznosu od 1.118,38 KM.

Navedene isplate vršene su fizičkim osobama, te imaju karakter ličnih primanja, na koja je sa poreznog aspekta stranka bila obavezna obračunati i uplatiti porez i doprinose, pa ih kao trošak iskazati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju.

(4) Stranka u obrascu 1.1 finansijskog izvještaja (Teritorijalna organizacija političke stranke) nije iskazala OO HDZ BiH Teslić, kao organizacioni dio stranke, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁶ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, na osnovu broja birača, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je mogla potrošiti 1.071.763,21 KM.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, u svrhu izborne kampanje iskazala troškove u iznosu od 562.857,36 KM.

---

⁶ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke koristi isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom,*
- *da sve dobrovoljne priloge u novcu uplaćuje na transakcijski račun središnjeg ureda stranke,*
- *da uspostavi blagovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima, te obrati pažnju na troškove po osnovu poreza i doprinosa na isplate koje imaju karakter ličnih primanja i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je u ostavljenom roku dostavila očitovanje na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – opći izbori 2018. godine.

Uz očitovanje stranka je dostavila dodatne dokaze i korigovane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja, te dostavila uplatnicu kojom su Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar vraćena novčana sredstva u iznosu od 7.770,00 KM, čime je djelimično otklonila utvrđene nedostatke.

Takođe, stranka je uz očitovanje na preliminarni izvještaj revizije dostavila Rebalans programa utroška sredstva iz decembra 2018. godine. S obzirom da stranka Rebalans programa utroška sredstva iz decembra 2018. godine nije dostavila nakon što ga je usvojila, a što je bila obavezna, niti je predočen tokom obavljanja revizije, isti nije uzet u razmatranje.

Služba za reviziju je uvažila argumentovane primjedbe i dokaze, te korigovala nalaze navedene u Preliminarnom izvještaju.

Zahvaljujemo se osobi ovlaštenoj za finansijske izvještaje i osoblju angažovanom u finansijama stranke na korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Veliborka Kenjić

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović Kapić

Šef Službe za reviziju

Mr.sc Hasida Gušić